

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorteeri nefranate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 77.

Mercuri, Joi 8 (20) Aprilie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., s'au început un nou abonament pe triloniul Aprilie, Mai și Iunie, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Anstro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„șese „ 6 „	„șese „ 20 „
„un an 12 „	„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primită diarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

BrașovŪ, 7 Aprilie 1887.

Comitetul central electoral din Sibiu ne surprinde cu convocarea conferinței generale electorale, ce o publicăm mai jos.

Țicem că ne surprinde, nu fiindcă n'am fi așteptat să convocăm conferința, după cum a și promis, și nu fiindcă n'ar fi timpul să o convocăm, ci ne surprinde că, după ce a trăgănat atâta timp pregătirile pentru această conferință, acum deodată vine și o conchiamă în termenul de două săptămâni.

În apelul său dela 7 Martie n. 1887 comitetul din Sibiu făcuse dependentă convocarea conferinței dela organizarea cluburilor. Și era naturală ca una să condiționeze pe alta. Nu ne este cunoscut ce a întreprins și cum a lucrat comitetul pentru ca să se săvârșască această organizare cât mai în grabă și să se dea astfel posibilitatea de a convoca la timp conferința. Am aflat numai cu multă părere de rău, că nici circularul dela 7 Martie nu s'a trimis în toate locurile și că alegătorii s'au orientat numai din diare și după prașa din trecut, care însă n'a străbătut destul de adânc.

După a noastră judecată era de așteptat, ca în gravele împrejurări actuale comitetul central electoral să stea în continuă atingere cu alegătorii și cu cluburile din toate părțile, să le dea indemnul și instrucțiunile necesare și să nu se mulțamească numai cu circularul publicat în diare. Dela bărbații, cari se află în fruntea treburilor electorale era de așteptat să aducă, cel puțin acum în momentele critice, jertfa de a sta la postul lor și a supraveghia și conduce mișcarea alegătorilor români.

Dacă și încătu a corespuns comitetul acestei juste și forte primitive cerințe nu scim, vedem însă cu mirare din actul de mai jos, că convocarea conferinței pe ziua de 25 Aprilie (7 Mai) a. c. o întemeieza comitetul nu pe convingerea, ci numai pe presupunerea, că cluburile s'au organizat, „cel puțin în cele 84 cercuri electorale cari au fost reprezentate în conferința din 1884” și că „nu lipsese altceva decât să alegă delegați pentru conferință.”

Ei bine, dacă lucrul avea să meargă pe păite, atunci n'ar fi fost, credem, superflu ca comitetul să întrebe și pe redacțiunea diarului nostru, ce informațiuni are despre mersul organizației cluburilor. Noi n'am fi întârziat de a-i comunica în cazul acesta, că după informațiunile sigure ce le avem organizarea cluburilor este departe de a fi săvârșită, că nici în cele 84 cercuri, de cari vorbește convocarea comitetului, ea încă nu s'a terminat și după toate prevederile cu greu se va pute termina în timp de 10 până în 14 zile de aci încolo. Nici în centrele

principale precum în BrașovŪ, Sibiu, Clușiu, Blașiu, Bistrița, Năsăud, etc. încă nu s'au ținut adunări electorale, ba în cele mai multe locuri încă nici nu s'au convocat aceste adunări.

Presupune comitetul, că cel puțin cele 84 cercuri, cari au fost reprezentate la conferința din 1884, vor pute trimite până la 7 Mai st. n. delegații lor la Sibiu. De ce se nu fiă însă reprezentate la conferința din estă an toate cercurile locuite de Români? De ce acum deodată atâta grabă chiar cu risicul ca lucrul să rămână neisprăvit?

În alu „cincilea” circular alu său dela 7 Martie a. c. comitetul electoral dăce, că în alte perioade i s'a imputat din unele părți, că ar fi convocat pre târziu conferințele. Este temerea de înoirea acestei imputări, ce l'a îndemnat acum a-le da alegătorilor numai un termen de două săptămâni?

Noi credem, că atunci când e vorba de întrunirea conferinței noastre generale electorale lucrul de căpeteniă trebuie să fiă ca toți alegătorii noștri să fiă bine reprezentați într'ensa. De aceea trebuie să presupunem și noi la rândul nostru, că comitetul este decis a lua măsurile cele mai energice spre a face posibil lucrul acesta până la terminul indicat.

Ne permitem însă ai atrage atențiunea asupra împrejurării, că la casă când până la 7 Mai aparatul greoi al cluburilor nu-și va pute face pe deplin datoria, comitetul va scăpa de imputarea, că a convocat pre târziu conferința, der nu va scăpa de răspunderea gravă, ce va căde asupra-i la casă când conferința nu va fi completă.

Suntem convinși că comitetul din Sibiu va preferi în cazul de față mai bine imputarea dintâiu, decât cea din urmă. De aceea sperăm că, dacă se va convinge, că până în 7 Mai st. n. nu vor fi putut alege toate cercurile delegații săi la conferință, va preferi mai bine de a amâna întrunirea conferinței generale cu 8—10 zile. Până la finea lunei lui Aprilie st. n. comitetul se poate convinge despre starea lucrului și atunci poate să ia măsurile de lipsă spre a ne feri de spectacolul întristător de a vedea adunându-se la Sibiu o conferință necompletă.

Pentru orice casă însă fi conjurăm pe alegătorii noștri din toate părțile și mai vartos pe conducătorii cluburilor din periodul trecut electoral, să pună toate în mișcare pentru ca neamănăți să se potă ține adunări în cercurile diferite și să se alegă delegații pentru conferința din Sibiu.

Dacă alegătorii români nu se vor desbrăca de acel dulce far niente, care îi ține amorțiți, atunci ori cât de mult timp li s'ar da, nu le-ar folosi nimica.

Noi ne împlinim datoria publicistică și le țicem alegătorilor noștri: Cetiți convocarea de mai jos la conferința electorală a partidei naționale române și lucrați grabnic și energic așa cum vă dictază conștiința voastră ca Români în aceste timpuri grele!

Convocare,

la conferința electorală a partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Conform îndatoririi luate asupra-și prin circularul său alu cincilea din 7 Martie n. alu anului c.: subscrisul comitet alu ales în ședința conferinței electorale din 3 Iunie 1884 convocă prin acesta o nouă conferință electorală pe ziua de 7 Mai (25 Aprilie st. v.) la Sibiu.

Convinși pe deplin despre imperioasă necesitate de a se pune din nou în discuțiune serioasă și calmă ținuta ulterioară a partidei noastre față cu alegerile dietale destinate a se face pe unu periodu de cinci ani, comitetul

presupune, că cel puțin în cele 84 cercuri electorale, cari au fost reprezentate prin delegații lor în conferința din Iunie 1884, până acum s'au organizat cluburile și că nu lipsese altceva, decât că acelea să-și alegă bărbați de încredere câte doi de fiecare cerc electoral, ca și în conferințele electorale anterioare.

Alesu poate fi în această delegațiune ori care Român chiar și dacă nu locuiesc pe teritoriul cercului respectiv, sub condițiune însă, că să fi fost trecut nesmintit în listele electorale autenticate și — în urmarea dispozițiilor mai nouă — să fiă provădit cu certificat despre acel drept alu său, fără care nimeni nu mai este admis a reprezenta pe alegători.

În plenipotențele, cari se dau delegaților de către cluburi, numele și connumele, pozițiunea socială și domiciliul să fiă scrise cât se poate mai exact.

Dorința de a se alege numai delegați de aceia, cari voiesc și pot participa la conferință, se înțelege de sine.

În fine comitetele cluburilor sunt rugate a încunosciița pe subscrisul comitet central de urgență despre rezultatul alegerii delegaților prin adresa către presiul comitetului central electoral în Sibiu strada Urezului (Reis-pergasse) Nr. 25.

Sibiu, 17/5 Aprilie 1887.

Comitetul central electoral alu partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Din afară.

Se vorbește mult de o distincțiune a ministrului de externe rus Giers de către Tarul, „Journal des Débats” dăce că această distincțiune nu însemnează o schimbare a politicii rusești. „Nordd. Allg. Zeitung” observă la acestea: Decorarea lui Giers cu ordinul Vladimir deose se va face, însemnează simplu o aprobare și recunoscere a politicii ce a purtat-o până acum Giers și care n'are nevoie de nici o schimbare. Politica această, care e și a Tarului, e pacinică și către Germania poate că indiferentă der de sigur nu dușmană. Pressa franceză și politicii revanșei se nutresc cu speranța, că va izbucni între Germania și Rusia un războiu, cu care ar veni și Franciei momentul d'a ataca și ea pe Germania. Ar fi însă mai desavantajos pentru Franța, decât pentru Germania, decât pressa parisiiană ar isbuti să întărească și să cultivate în opiniunea publică această rătăcire. Organul cancelarului, vorbind de retragerea lui Deroulde dela presiunea ligei patriotice franceze, observă: Cu atâtu mai mare activitate dezvoltă, ca și mai înainte, soțul său de principiu, ministrul de războiu Boulanger.

Foia oficiasă rusă „Nord” din Bruxelles arată situațiunea politică ca îmbunătățită. Pacea, dăce ea, nu e turburată prin nimic în acestu moment. Raporturile dintre Franța și Germania sunt bune. Atitudinea Franciei față cu Rusia e forte amicală și corectă. Între Berlin și Petersburgu mergu lucrurile bine. Raporturile dintre Petersburg și Viena sunt satisfăcătoare.

Diarul „La République française” dăce, că abstențiunea Rusiei în cesțiunea bulgară este fatală regenților și că rechemarea principelui de Battenberg la tronul bulgariei ar fi a compromite pacea Europei. Franța continuând a păstra o atitudine calmă, adauge foia parisiiană, și Rusia neabătându-se dela politica sa actuală, Bulgaria va ajunge singură de a se desface de dictatura insolentă a regenței.

Diarul „Neue Freie Presse” constată, că d. Stoiloff a declarat, că puterile ar trebui să resolve acum cesțiunea bulgară căci altfelu poporul bulgaru va căuta să se ajute

singur și eventual se va adresa principelui de Battenberg.

SCRIRILE DILEI.

Are de gându biroulu clubului electoralu român din Brașov să convoce o adunare a tuturor alegătorilor noștri din comitat și când? Ori voiesce să amâne lucrul la calendele grecesc. Ceremă grabnică răspuns.

—x—

Festivitate în Brașov în onoarea episcopului Popasu. Cu ocaziunea Iubileului de 50 ani ai Preoției Ilustrității sale D-lui Ioan Popasu, Episcopul Caransebeșului, Biserica sf. Nicolae din Brașov, unde și-a început pentru prima dată cariera de paroch, aranjază o festivitate în onoarea Ilustrității sale în următorul program: 1) *Duminecă în 12 Aprilie* a. c. la 9 ore a. m. serviciu divin în Biserica sf. Nicolae din Prund, după care va urma o cuvântare ocazională de parochală V. Sfetea. 2) La 10^{1/2} ore a. m. se va aduce un brad de cătră jan, care după sfințirea apei se va planta în curtea bisericii susnumite și va purta numele Ilustrității sale. 3) Seara la 7^{1/2} ore musica va face „Reveib” prin ulița Furcării și va trece peste Prund și prin ulița mare și se va opri înaintea Gimnasiunii mare aluminate, unde va face serenadă dela 8—10 ore sera. Aci se va ține și o vorbire festivă de A. Vlaicu prof. șom. 4) *Luni 13 Aprilie* a. c. la 9 ore a. m. serviciu divin în Biserica sf. Nicolae din Prund, la care vor asista toți școlarii români din Brașov dela toate scôlele și parochiile împreună cu corpul didactic. După serviciul divin Dl. prof. Dr. V. Glodariu va ține o cuvântare în Biserică. — *Comitetul arangiatoru.*

—x—

Hotărîrea tablei r. sosită la 13 Aprilie n. în afacerea Jumlor, cari fuseseră urmăriți și condamnați de judecătoria de cerc și de tribunalul de aci pentru purtarea pancicelor tricolore la Paștile din anul trecut, anulază amândouă sentințele judecătorilor de aci și așează această afacere *competinței autorității politice*, deoarece fapta punibilă comisă nu cade sub dispozițiunea legii de contravențiuni (transgresiuni) (art. de lege XL: 1879, § 36), ci formeză numai o contravențiune a ordinațiunii ministeriale Nr. 62,693/1885 și contravențiunile de ordinațiunii ministeriale se cuvînu înaintea forului autorității politice.

—x—

Sfintele sêrbători ale Paștelor le-am petrecut cu zăpadă. A ninsu Duminecă, Luni și puțin și Marti.

—x—

Cetim în „Epoca”: „Pe când o telegramă din Mehadia ne aducea Joi știrea că M. S. Regina României este așteptată acolo, unde va merge să viziteze pe M. S. Impărătesa Austriei, în Bucuresci circulă șgomotul că, din contră, M. S. I și R. va face o vizită la curtea română, după terminarea curei ce urmează acum la Lehadia. Spre a primi această vizită MM. LL. Regele și Regina României își vor strămuta rezidența la Sinaia”.

—x—

Comisiunea pentru regularea granițelor dintre Ardeal și România și-a terminat — precum se serie — lucrările și a semnat la 15 Aprilie n. în Viena un protocol voluminos, care se va semna de ministrul de externe din Bucuresci și de cel din Viena. Inarticular acestui act probabil că se va face la toamnă, după ce se vor presenta respectivele proiecte de lege din dieta din Peșta și în parlamentul din Bucuresci.

—x—

„Cooperatorul român”, vorbind într'un articol din numărul mai nou al său despre *cesiunea incheierii convenției comerciale*, arată că nu mult are să-i pese României, decă se va incheia ori nu convenția comercială cu Austro-Ungaria, pentru că statisticile publicate probează, că pagubele ce le-a suferit România în decursul războiului vamal sunt neînsemnate și că și acestea din și în și, se impută, de-orece esportatiunea României și-a luat direcțiune spre alte state și încă cu bun succes. Neînțelegerile cu Austro-Ungaria — dice „Cooperat. rom.” — nu numai că nu pot să ruineze, der nu pot nici chiar să impedeze dezvoltarea și prosperitatea economică a României, ceea ce se vede din împrejurarea, că proprietățile statului au fost arendate în primăvera acăsta pre un nou period și prețurile esarendării, pe lângă totă crisa vamală, s'au urcat cu 50 la sută mai mult ca în anul trecut. Un tarif autonom bine chibzuit, dice numitul diar, pôte ar fi pentru România mai convenabil ca ori ce tratat de comerț. Cu toate acestea din punctul de vedere economic și chiar politic al ambelor țeri, vedese incheierea convenției comerciale cu Austro-Ungaria der nu provisorie, ci definitivă.

—x—

Cu începutul anului școlar viitor se va intro-

duce limba latină de o camdată în următoarele scôle reale unguresc: în cele din Peșta, Pojun, Seghedin, Cașovia, Timișora, Arad, Cinc-Biserici, Oedenburg și Oradea-mare.

—x—

După cum se comunică din Zaránd, se vorbește că faimosul notar Baternay Atila, care a fost acusat pentru defraudări și suspendat, va fi reintegrat în notariatul Criscior, decă va solvi 1000 fl., ce i-a luat dela diferite comune, tot românesc, în mod ilegal, și 300 fl. pedepsă. De se va adeveri scirea, vom ave o dovadă mai multă, că Maghiarului totul îi e permis fără tēmă de a fi inerat de lege.

—x—

În zilele acestea mai multe servitóre sêcuence din Ciuc au fost găsite cu pașaporte streine, cu care voiau să trecă în România. La interogatoriu o fată de 16 ani susținea că e de 32, er tovarăsa ei, de cel mult 17 ani, susținea, că e de 25, precum era trecută etatea în pașaporte. Servitórele vor fi negreșit pedepsite.

—x—

A mai „pricopsit” ministrul Trefort pe preoții gr. or. Stefan Popu, Lad. Ande și Pant. Popu cu câte 50 fl.

—x—

În noptea de Sămbătă spre Duminecă nise făptuitor necunoscut au intrat în sinagoga evrească din Deșiu, au desfăcut sicriul în care se aflau cele cinci cărți ale lui Moise numite „Thora” și au furat decorațiunile de argint ale acesteia. Au dus cu sine trei repertorii de argint masiv și două table, pe cari afară de inscripția evrească se aflau săpate și literele H. Z. și cari asemenea erau de argint masiv. Făptuitorii sunt până în timpul acesta necunoscut. Poliția din Deșiu e de părere, că făptuitorii au fost nise evrei cersitori.

—x—

Din fabrica de sticlă a contelui Mikes din Bicsad au fost transportate de curând în Bucuresci mar cantități de obiecte de sticlă.

—x—

Comitetul Hunedorei a solvit în darea directă a statului pe luna lui Martie a. c. 41,699 fl. 98 cr. adică mai mult cu 14,789 fl. 78 cr. ca în Martie anul trecut. Tot în luna Martie comitetul acesta a solvit în darea militară 555 fl., mai puțin cu 266 fl. ca în Martie din anul trecut.

—x—

Teatru unguresc. Astă-seră se va juca pentru a doua oră marea operată în trei acte „Baronul țigan”. Rolurile vor fi schimbate

De ale scôlei.

Ținutul Năsăudului, Aprilie 1887.

Prima filială a reuniunii învățatoresc „Mariane” din fostul district al Năsăudului și-a ținut adunarea sa, est timp, în Năsăud la 26 Martie, esecutând următoarea programă:

La 7^{1/2} ore a. m. parastas celebrat de preoții Ioan Nescuț și Ioan Macaveiu, în biserica gr. cat. locală, pentru odihna sufletului fostului președinte al acestei filiale, Cosma Anca. După aceea intrunindu-se membrii preșenți în sala de desemn, vice-președintele Ioan Jarde deschide ședința prin un călduros „bine ați venit”. S'a decis apoi a se face critica prelegerilor și tractatelor s'a și trecut în sala clasei I a scôlei fundamentale de băieți; unde s'au ținut următoarele prelegeri practice cu un număr forte frumos de copii și în preșența unei alese cunun de oșpeți, și anume:

a. Din învățământul intuitiv: „Găina”, cu școlarii din clasa I prin învățătorul Clement Grivase. b) Din Scriptologie: Sunetul și litera „g” prin învățătorul clasei I-a de băieți Petru Tolan; c) Din Cântu: „Cântecul străinătății” cu școlarii cl. II. prin învățătorul clasei Iuliu Pop; d) Din Limba română: Tractarea poeziei „Cântec de primăveră”, bucata 105 din legendarul de Basiliu Petri, cu privire la cuprins și formă, cu școlarii cl. III-a prin învățătorul clasei aceleia Iacob Pop, și e) Din Aritmetică: Multiplicațiunea și diviziunea întregilor prin frânger comune cu școlarii clasei a IV-a prin învățătorul diriginte dela acea scôla Ioan Jarde.

La prânțul ce a urmat în Otelul Rahova au participat 35 de inși, cu care ocaziune s'a ridicat din partea vice-președintelui Ioan Jarde un toast, prin care își exprimă simțimintele sale de bucurie, că adunarea fi norocăsaluta în mijlocul ei atât oșpeți de bun nume, între cari directoarele administrațiunii fondurilor școl. apoi directoarele și profesorii gimnasiunii, a căror presentare arată o interesare deosebită față cu mișcările învățatoresc, cari punu fundamentul acelu edificiu, la cari profesorii rēdică părății. A tostatat apoi directoarele administrațiunii fondurilor școlastice centrale districtuale Ioan Ciocanu, descriind în colorii vii avantajul cultu-

rei, la care se pôte ajunge numai prin învățator activ, er pentru importanța unității învățământului a tostatat profesorul gimnasial G. Pletosu.

După ridicarea mesei s'a continuat ședința tot în clasa I a scôlei fundamentale, cetindu-se două tractate teoretice și adecă: a) Datorințele bunului învățator ca educator, de Iuliu Bugnar învăț. în Hordou și b) Despre Cântu, ce și cum e a se propune în scôlele noastre populare, de Iuliu Pop, făcend în finea tractatului următoarea propunere: După ce e o necesitate pentru învățator și e în interesul păstrării bunului nume al acestei reuniuni, ca cânturile ce se practică să se reformeze — ar fi forte practic, ca învățatorii din jurul Năsăudului să se adune în anumite zile în Năsăud; er densus se oferă a împărtași, în mod gratuit, cu învățatorii cunoscințele sale musicale, mai necesare pentru ei și scôlele populare.

Adunarea primesce tractatul cu căldură, recunosc necesitatea reformării cânturilor, ce se practică astăzi, pentru aceea, reflectând la importanța cântului ca disciplină a creșterii, la sfatul directorului fondurilor școlastice centrale districtuale, se alege o comisiune în persoanele lui Iuliu Pop, Iacob Pop, Gregoriu Pletosu, Ioan Tanco și Ioan Ghețe, care va ave a statorni o programă, că ce cunoscințe musicale ar fi a se preda învățătorilor din teorie și din pracsă, care programă se va înainta biroului reuniunii.

Acest birou se însărcinează a înainta o rugare cătră onoratul Senat școlastic conf. districtual spre a binevoi a asigura pentru fiă-care învățator de pe Valea Someșului diurnă de 1 fl. 50 la un curs supletor de cântu în Năsăud. Când se se începă acelu curs și câtu se țină, se va decide de comisiunea mai sus pomenită în conțelegere cu biroul reuniunii.

De mult au așteptat învățatorii un astfel de curs. Ei o știu prea bine, că cântul nu și lă pot însuși pe cale autodidactică, mai ales cum stăm astăzi, că din 100 inși nu știu de ai afla 5, cari să aibă cunoscințe musicale basate pe teorie și cunoscerea de note. Ne place a crede, că hotărîrea luată astădată nu va rămâne literă mōrtă.

Tractatul lui Iuliu Bugnar s'a primit cu căldură din partea adunării, concreșend-se comisiunii critisătoare spre esaminare și pronunțarea la ședința mai deaprepe asupra lui precum și asupra prelegerilor practice intrate.

În învățatorii propunători și adecă în persoanele lui Ioan Jarde, Iacob Pop și Petre Tofanu a aflat adunarea și astădată nise modele de creșterii, cari se caracterisază prin un exterior și ținută matură simpatice și prin un spirit ager și profund, care i-a ridicat la culmea misiunii lor, er în persoanele lui Iuliu Pop și Clemente Grivase nise tineri învățatori pētrunși adencu de chiamarea lor sublimă.

Fiind în ordinea zilei și organizarea biroului se alege cu aclamațiune de președinte Ioan Jarde, er de secretar Petru Tofanu.

După cari toate fiind timpul înaintat și adunarea vedend terminate punctele programei, președintele, multămind călduros membrilor pentru interesul dovedit față cu lucrurile reuniunii, în mod respectuos își îndreptă mulțamita cătră Reverendissimul domn vicar Gregoriu Moisil, care în potriiva timpului aspru și schimbăcios și în potriiva adencilor sale bătrânețe nu a pregetat a onora adunarea învățatoresc cu preșența sa pentru-că d-sa totdeuna a fost un părinte îngrijitor al învățatorimei; apoi cătră d-lu director al administrațiunii fondurilor, al gimnasiunii și cătră toți, cari au aflat de bine a da o însemnătate mare prin preșența lor ședințelor acestei adunări și apoi dechiară ședința de închisă.

Nu-i vorbă, omeni de orecare valore pedagogică au incungiu: tu ședințele reuniunii, însă nu pentru-că reuniunea s'ar fi făcut vre-odată nedemnă de sprijinul lor. Nu, acăsta reuniune filială, și cu ea și cea centrală, în mod consensu înainteză spre școlul propus, dovedind membrii ei totdeuna, că-și cunosc chiamarea respectand pe cei respectabili, der nesuferindu a se conduce în mod despotice de nimeni și ferind cu mare precauțiune societatea de conducători pedanți, pătimași și cari, pentru o neînțelegere ori neplăcere privată și personală abdică momentan, incurcă lucrurile și desconsideră corporațiunea.

Oricare om cu minte sănătoșă o știe, că onoarea se câștigă onorand, respectul se ascură respectand, er licidecum nu desconsiderand și afectand.

Avem convingere firmă, că până când reuniunea Mariană a învățătorilor din fostul district al Năsăudului va fi condusă de bărbați ca aceia, cari o conduc astăzi, până atunci ea va înainta cu pași siguri spre școlul ce și l'a ales.

— Un membru. —

Academia română.

Raportul d-lui secretar general D. A. Sturdza asupra lucrărilor sesiunii generale din 1887.

Domnilor colegi,

Înainte de deschiderea actualei sesiuni generale, cu o deosebită plăcere vii a-mi îndeplini una din îndatoririle ce mi se impune de statutele academiei. Voiu reaminti în scurt lucrările și discuțiile cu cari au fost ocupate cele 26 ședințe ale sesiunii generale, care se închide astăzi.

I.

Cinci din aceste ședințe au fost destinate lecturilor publice, și am constatat cu toții cu o mare bucurie, că lucrările academiei sunt urmărite de cetățeni cu un interes din ce în ce mai viu. În aceste ședințe s-au citit 13 diferite lucrări, dintre cari voiu reaminti mai întâi discursul de recepție al domnului G. Cobălcescu asupra petrolului și răspunsul d-lui Dr. Brândză asupra activității și zelului neobositului nostru geolog.

D. Hajdău a făcut o dare de seamă foarte interesantă asupra monumentalei sale lucrări despre limba română, care realizează idea măreață a Augustului nostru președinte de onoare și protector. Ca nouă specimene din marea sa lucrare, d. Hajdău ni-a citit articolii despre verbul *am* și despre substantivul *ani*.

D. Odobescu ni-a espus într-o interesantă dare de seamă modul în care d-sa lucrează la studiul fundamental al celui mai însemnată tezaur antic și descoperit în țările noastre, al tezaurului dela Petrosa.

D. G. Barițu a dat relații despre expozițiunea istorică din Buda-Pesta din anul trecut și despre esplorările arheologice, cari se fac la cetatea antică Aquincum lângă Buda.

D. Papadopolu Calimach a prezentat un studiu asupra activității politice a generalului Kisselief în țările române; ér P. S. Sa Episcopul Melchisedec a citit un memoriu despre metropolitul Filaret al Ungro-Vlachiei și despre activitatea lui literară.

D. Gr. Ștefanescu a făcut o espunere asupra lucrărilor secțiunii a treia a congresului geologic internațional.

D. Bacalogliu a citit un memoriu asupra paratenerelor și părintele Marianu a făcut interesante comunicări istorice asupra bisericii Părhaul din Bucovina.

După decisiunile luate de d.-v., toate aceste lecturi se vor publica în Anale d'impreună cu alte memorii și comunicări, cari au fost citite numai în secțiuni.

II.

În 4 ședințe v-ați ocupat de cestiunea premiului Alexandru Ioană Cuza. După îndelungate discuții ați hotărât de pe o parte de a se asigura un premiu însemnat pentru prețuita lucrare asupra celei mai obscure și mai importante epoci din istoria noastră națională, a epocii dela Aurelian și până la fondarea Principatelor; ér pe de altă parte de a se înlesni participarea ulterioară la premiile acestui fond și secțiunilor științifice și literare, conform dispozițiunii cuprinsă în art. 94 al regulamentului nostru general. Pentru ajungerea acestui îndoit scop a fost necesar a se modifica acel articol, dându-i-se o formă mai precisă, indicându-se modul de aplicare al principiului stabilit la 1879.

III.

Fondul, lăsat Academiei de repausatul G. Samarin, spre a se da din venitul lui premii cu numele său, nu avuse încă o destinațiune bine determinată.

În urma discuțiilor ce s-au făcut în două ședințe asupra acestei cestiuni, d.-v. ați hotărât ca premiile din acest fond să se dea pentru lucrări privitoare la economia națională, pentru ca astfel se se ajute dezvoltarea acelor ramuri de activitate de cari s-a ocupat generosul donator.

Ați decis ca premiul să fie trienal în sumă de 1,500 lei, și pentru întieul termen 1891 s-a pus la concurs subiectul: „Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine, atât la Orient, cât și la Occident, începând cu secolul XVI. până la anul 1860.

IV.

Spre a arăta recunoștința noastră către repausatul doctor G. Obedenaru, care a lăsat Academiei întregă averea sa, ați decis a publica lucrarea lui privitoare la dialectul macedo-român, lucrare formată de numeroase tece în acel dialect însoțite cu traducere franceză și română. Această publicare va rememora tuturor numele doctorului Obedenaru, care a arătat un așa de mare interes pentru Academia noastră, și va face un serviciu însemnat studiilor filologice asupra limbei române în general și asupra dialectului macedonien în special.

V.

O cestiune, care în repetite rânduri a preocupat pe mai mulți dintre noi, este păstrarea Academiei pe bazele cari s-au dat la 1879, când prin o lege specială ea a fost declarată ca institut național.

În sesiunea actuală, agitându-se cestiunea de a se uni Academia cu societatea Ateneului român, d-văstră ați hotărât prin un vot solemn „că Academia sprijinită pe legea din 29 Martie 1879, care o recunoșce ca institut național, declară că ea nu poate să fie întrunită seu confundată cu o altă instituțiune literară seu științifică.”

Astfel ați afirmat că Academia trebuie să rămână cea mai înaltă instituțiune de cultură și de știință.

VI.

Încă în sesiunea trecută d. Cobălcescu a atras atențiunea Academiei asupra localității dela Cucuteni, o stațiune foarte bogată în antichități de diferite feluri și prin deosebite epoci; în anul trecut s-a numit o comisiune spre a studia acea localitate, dér nu a fost cu puțință a i se pune la dispozițiune mijlocele necesare spre acest scop. În actuala sesiune ați dispus să se acorde comisiunii însărcinate cu acele esplorări

mijlocele necesare spre a se face la Cucuteni cercetări sistematice. (Va urma.)

Abrud*, 16 Aprilie 1887.

Domnule Redactor! În „apărarea” din No. 72 a prețuitului d. Iosif Crisanu afirmă, că inițiatorul casei de economii „Auraria” nu l'a aflat demn nici baremi să-l întrebă, decât voiesce a fi unul dintre cei șese fondatori, și că verosimilul acesta a făcut o din uitare.”

Încât acestea afirmări m'ar privi pre mine ca pe unul din inițiatorii amintitei instituțiuni salutare, mă aflu îndemnat a declara de neesace afirmările d-lui Iosif Crisanu; pentru că decât nu mă înșelă memoria, încă în prima jumătate a lunii lui Octomvre a. t. descoperindu-i planul înființării unei case de credit în Abrud, d-sa s'a declarat franc în contra înființării, motivându-și părerea, de o parte cu miseria generală și de alta cu o eventuală devalvațiune; încheiând că „înainte de acesta cu 4 ani ar fi fost timpul mai potrivit.”

Deplin satisfăcut de efectul, ce l'au produs în cercurile competente espectorările d-lui Crisanu, referitoare la cassa de credit „Auraria”, la celelalte reflexiuni ale Domniei Sale răspund acela pe care îl privesc și-l pot privi epitetele ce-i ilustră apărarea.

Primiți Domnule Redactor, vă rog, asigurarea deosebitei mele stime.

A Filipu, avocat.

Bercheșul de Câmpia, 7 Aprilie 1886.

În comuna noastră proprietarul mare este prea stimatul domn Eugeniu Crisanu; despre acest stimat domn se poate afirma cu tot dreptul, că e un bărbat consciu de chemarea lui față de limbă, biserică și școlă. Cât se interesază de înflorirea acestor tesauri scumpe ni-a dovedit în mai multe restimpuri.

Acestu marinos domn, pe lângă aceea că ajută comuna întregă cu rituri, fenețe și locuri arător, firesce în parte, însuși totuși mai estin ca în vecinătate, de unde multă depinde bunșia stare materială a locuitorilor, nu'și uită a veni totdeauna cu brațul său deschis de câte ori vede că e necesară ajutorarea bisericii ori școlii, cari după cum se scie în cele mai multe comune sunt lipsite de vre-unu isvor de venit.

D-nul Eugeniu Crisanu în anul trecut a donat pe seama bisericii, spre a se face un gardu cât de bun, lemne din pădurile sale; gardul s'a și făcut. În acestu an a procurat pe banii săi toate manualele necesari la școlă spre propunere, totu în acestu an a donat lemne spre a se face gimnastică, care s'a și făcut și alte mai multe.

Dorim ca școlile noastre în totu locul să se afle asemenea sprijinitori ca domnul Eugeniu Crisanu, căruia pentru atatea binefaceri îi aducem intima noastră mulțam și recunoștință. Dumnezeu să-l țină împreună cu întreaga sa familiă întru mulți ani fericiți, desfătăndu-se prin înflorirea și înaintarea școlii cu pași repeși către scopul său măreț.

Ștefanu Anca, corat. prim. Eliu Anca, propr.

Convocare.

Conform invitațiunii clubului central electoral din Sibiu, alegătorii români din cercurile electorale: *Deșiu, Lăpușul ung., Becleanu, Ileanda și Icodu* a comitatului Solnoc-Dobeca se conchiamă pe 1-a Maiu s. n. la 3 ore după amez la o conferință, care se va ține aici în Deșiu eu programul:

- consultare în cauza electorală.
- alegerea clubului central și a cluburilor cercurale.
- alegerea bărbaților de încredere la conferința generală din Sibiu.

Sperăm și contăm la interesarea inteligenței române.

Deșiu, 14 Aprilie 1887.

Gabriel Manu, m. p. Augustu Munteanu, m. p. Dr. Teodoru Mihali m. p., Gregoriu Stetiu m. p.

Convocare.

Periodul de trei ani dietal fiindu la sfârșit și națiunea română peste tot, éră noi Români din comitatul Coșocnei în specie, avându obligământul de a ne îngriji ca să ne putem da espresione dorinței nostre față cu ținuta ce dorim ca Români să și-o croască și în viitor pentru noul period electoral de 5 ani, subscriși cu totă onorea venim a ruga pe toți alegătorii români din acest comitat și din orașul Clușiu, ca să binevoască a participa la adunarea generală electorală română care se va ține în 28 Aprilie st. n. 1887 la 10 ore a. m. aici în Clușiu, în localitatea casei române.

Obiectele adunării vor fi:

- Reorganizarea clubului român electoral comitatens și orășanesc pe un period de 5 ani.

Dându locu acestei întâmpinări, lăsam răspunderea pentru cuprinsul ei în sarcina scriitorului ei. — Red.

2. Decisiuni prealabile referitoare la organizarea subcluburilor din comitat și din urbea Clușiu; și anunit în două cercuri electorale din urbea Clușiu, a Gilaului, B.-Hoidinului, Tecei și a Coșocnei.

3. Pertractarea ținutei Românilor din aceste două municipii față cu dieta din Budapesta.

5. Eventuală alegerea delegaților din cercurile Gilău și Clușiu pentru adunarea generală electorală română ce se va ține în Sibiu.

Clușiu, 1887 Aprilie 10.

A. Bohățelu m. p., Gavrilu Popu m. p. protopopu, Iuliu Coroianu m. p., Emericiu Popu m. p., Dr. Gregoriu Silași m. p., Basiliu Pododă m. p., Ștefanu Galea m. p.

SCRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

VIENA, 18 Aprilie. — Până acuma nu s'a putut stabili nici o înțelegere între deputațiunile cuotelor, cu tôte că de ambele părți s'a dovedit multu spirit înțelegător. Deputațiunea ungarască va stabili adă definitiv propunerile ei exacte, cari le va presenta în conferința comună de mâne. Mercuri probabil că se vor termina de totu său se vor întrerupe negocierile între deputațiuni.

MADRIDU, 18 Aprilie. — În ministeriul lucrărilor publice s'au descoperit patru plute cu materie explosibilă și cu țeștia aprinsă. Festeștia a fost din norocire stinsă înainte de esplosiune.

ROMA, 19 Aprilie. — În cameră anuntă erii ministru-președinte Depretis o sporire a puterii militare și pregătirea unei întreprinderi, spre a răsbuna pe bravii soldați căzuți la Dogali. Cheltuelile au să se procure prin mărirea vămii pe cereale și prin reintroducerea deciuiei dela răboiu.

BOKHARA, 19 Aprilie. — Miniștrii Khanului au decis o conjurațiune din cauza politice rusefile a acestuia. Conjurațiunea a fost descoperită și mai mulți miniștri decapitați.

MADRIDU, 19 Aprilie. — Fostul mareșal francesu Bazaine a primit dela un Francesu, care voia să și răsbune patria sa, o lovitură de pumnal în cap, care însuși nu e periculoasă.

LONDRA, 19 Aprilie. — Camera comunelor a primit în a doua cetire bilul de drept penal irlandez fără votare.

VIENA, 20 Aprilie — Sub-comitetele deputațiunilor evotelor s'au unit între sine spre a susține status quo, atât cu privire la precipul (contribuirea de 2 milioane anual pentru granița militară) cât și cu privire la cvota totală de 31 4/10 procente. Astăzi amândou deputațiunile vor ține o ședință plenară comună, în care se va ceti protocolul final.

PAKRAC, 20 Aprilie. — Episcopul Gruici zace în pat, fiind bolnav de morte.

DIVERSE.

Obiceiuri dela Pasci în Bucovina. — În privința unor obiceiuri, ce se practică în casele preoțesci din Bucovina cu ocaziunea Pascilor, „Candela” din Cernăuți publică următoarea corespondință: Sântia Ta dicit, că preotesele nostre, gâtindu-se de Pasci, cocu pască, dându-i formă lungăreț, ori rotundă; cocu cozonac și prăjituri felu de felu, facu ouș roșii, frigù seu fierbu șuncă, înfigându-o cu cuișore, frigù unu purcelu și-i punu în gură o bucătică de hreanu, facu din untu de vacă chilul mielului și-i punu alături unu stegut roșu etc. etc. și cum-că ele le punu aceste tôte pe o masă mare în modu simetric într-o odaie de cele mai mari; éră în ziua de Pasci se taia în două câte unu ou roșu, din care gustă cei de casă, dîcându, că e „swiçonu”. Sântia Ta întrebă deci, de compunț tôte acestea o deprindere vechiă ortodocșă la Români. Noi răspundem că nu! Afară de pască și ouș roșii, celelalte sunt nisce lucruri împrumutate dela Poloni și sunt împrumutate mai ales din timpul, când preoțiunea noastră a prinsu a trece de preoțiune cultă în ochii Polonilor și a intra în contactu social cu dênșii. Treba e deci o simplă maimuțari și a prinsu a face, bună-ora, așa cum vedem și în ziua de astăzi, ca cel mai puțin cultu ilu maimuțesc pe cel mai multu cultu, fără să și dea seamă de ce. Deprinderea acesta e încuibată la noi mai de trei generațiuni și puțin s'ar mai găsi, cari ni-ar scie spune, cum se gătau bunicele lor de ziua de Pasci. Ea nici nu-i unica deprindere, ce am apucat o dela străini; dérá de facem bine din punctu de vedere ortodocș și național, că apucăm deprindere străine, lăsându-ne de ale nostre, acesta e altă întrebare și în împingurările nostre de astăzi ar fi în adeveru cu cale, ca omul să și sfarme capul cu dênșia, ca să o deslege cum se cade.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabilu Dr. Aurel Mureșianu

Cursuri la bursa de Viena
din 19 Aprilie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description and price. Includes items like 'Renta de aur 5%', 'Renta de hartia 5%', 'Bonuri rurale ungar', etc.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 2 Aprilie st. v. 1887.

Table with 2 columns: Item description and price. Includes items like 'Renta romana (5%)', 'Renta rom. amort. (5%)', 'Impr. oraș. Buc. (20 fr.)', etc.

Cursuri pieței Brașov

din 20 Aprilie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description and price. Includes items like 'Bancnote romanesce', 'Argint romanesc', 'Napoleon-d'ori', etc.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potu face cu inceperea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite esactū arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes 'pe trei luni 3 fl.', 'pe șese luni 6 fl.', 'pe un an 12 fl.'

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes 'pe trei luni 10 franci', 'pe șese luni 20', 'pe un an 40'

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table with 2 columns: Duration and discount rate. Includes 'Pentru repetiri de 3-4 ori 10%', '5-8 '' 15%', '9-11 '' 20%', '12-15 '' 30%', '16-20 '' 40%'

Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facu învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeal-Budapesta, Budapest-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapest-Arad-Teiuș. Each section contains a table of train routes, stations, and times.

Nota: Orele de nopțe sunt cele dintre liniile grōse.